

Roman *Madame Bovary* ogledalo je i slika života jednog senzibilnog i osjećajnog bića koje cijeli svoj život i postojanje podređuje svojoj mašti, traženju i uživanju u uzbudljivim i strasnim ljubavima. Emma sanjari o dalekim zemljama, divnim dvorcima i pristaje na brak uvjerena da će živjeti životom iz trivijalnih ljubavnih romana koje je sa velikim zanosom čitala za vrijeme boravka u samostanu. Charl Bovary činio joj se kao ostvarenje njenog sna. On je bio tu, u trenutku kada je željela pobjeći od "dosadnog sela, tupoglavih malograđana i osrednjosti života" koji su je okruživali. No ubrzo, iluzija stvorena o idealnom bračnom životu počela se je gasiti spoznajom da je njezin muž samo prosječan čovjek, ograničena duha. Ona ga je smatrala vrijednim prezira i sažaljenja te ga je s vremenom počela mrziti. Izgledao joj je "kukavan, slab, ništavan, ukratko bijednik u svakom pogledu". Tuga je ispunjavala njezino prazno srce, a "budućnost je bila jedan mračan hodnik s dobro zaključanim vratima". Svi dani bili su joj isti, ali "ipak u dnu duše ona je očekivala neki događaj. Kao mornari u nevolji, ona je očajnim pogledom prelazila po pustoši svog života tražeći u daljini kakvo bijelo jedro u gustoj maglina horizontu. Nije znala kakav je to bio slučaj, vjetar koji bi je dotjerao do nje, kojoj obali će je odvesti i da li je to barka ili brod s tri palube, natovaren sumnjama ili pun blaženstva do prozorčića na boku. Ali svako jutro kad bi se probudila, ona se tome nadala tog dana i osluškivala svaki šum, naglo ustajala i čudila se što ga još nema; a zatim, pri zalasku sunca sve žalosnija, željela je da bude već sutrašnji dan." Uvijek je zamišljala ljubav kao "uzdahe na mjesečini, strasne zagrljaje, suze koje teku na ruke pri rastanku, sve groznice puti i nježne ljubavne čežnje, sve to je bilo neodvojivo od balkona velikih dvoraca koji su puni dokolice, od budoara sa svilenim zastorima i vrlo debelim sagom, od sandučića punih cvijeća, od postelje na podiju i od svetlucanja dragog kamenja i širita na livrejama."

Charl je doslovce obožavao svoju ženu ("On se nije mogao savladati da neprestano ne dira njen češalj, njeno prstenje, njenu maramu; ponekad bi je ljubio u lice punim ustima ili su to bili sitni poljupci u nizu po goloj ruci od vrha prstiju do ramena; a ona bi ga odgurnula napola nasmiješena, a napola zlovoljno kao što radimo s djetetom koje nam se objesi oko vrata."). Ipak njegovi "izljevi ljubavi javljali su se u redovno vrijeme; on ju je ljubio samo u određenim satima. Bila je to još jedna navika među ostalima kao kakva unaprijed predviđena poslastica poslije monotonog ručka." Bio je dobar čovjek, čak dobrodušan i pažljiv muži otac, ali sve to nije bilo dovoljno da zadovolji neobuzdani Emmin duh.

Jednog dana ona započne živjeti svoj san. Njen dom postao je dvorcem, a ona sama postala je preljubnica. Pokušavala je biti dobra majka, dobra žena, ali taj osjećaj joj jednostavno nije bio dovoljan. Leona je prvog zavoljela, no on je ubrzo otišao. Nedugo zatim ona je sreća Rodolpha kojemu se i prvom podala. Voljela ga je jer je bio sve što je ona oduvijek željela, smion, grub, provokativan i energičan i kao nijedan prije on ju je činio sretnom. Iako mu je zbog svoje koketnosti i elegancije te svoje dražesne ljepote prirasla srcu, ona je za njega bila samo još jedna ljubavnica koju je na kraju napustio. Primivši pismo cijeli njezin svijet se je srušio, sva maštanja, sve zamislio bijegu i uzbudljivom životu razbile su se, a trenuci provedeni u

Rodolphovom zagrljaju postali su samo uspomena.

Charl ju je njegovao, brinuo se o njoj i ona se probudi kao nova žena. Postala je poslušna, bila dobra mati, a još bolja supruga. Čitala je poučne knjige, išla u crkvu. Prilikom posjeta teatru sreli su Leona. Njihova ljubav nije bila zaboravljena i oni ubrzo započnu novu ljubavnu vezu. Emma je opet mrzila muža, zapustila dijete i trošila novac koji je malo po malo nestajao. Zapavši u dugove Emma moli za pomoć i Leona i Rodolpha. Oba su je iznevjerila i njoj se "njezin položaj ukaza kao kakva provalija." ("Stajala je kao obamrla, znajući za se samo po kucanju svojih arterija, koje joj se učini kao zaglušna muzika koja izlazi iz nje i širi se po cijelom polju. Zemlja pod njenim nogama bila je mekša od vode, a brazde su joj se učinile kao ogromni crni valovi koji se razbijaju o obalu. Sve uspomene, sve misli koje je imala u glavi iziđoše joj najedanput u isti mah pred oči kao tisuću iskri kakvog vatrometa. Ona vidje svog oca, Lereov kabinet, njihovu sobu tamo dolje, neki drugi predio. Stade je hvatati ludilo, ona se uplaši i uspije se pribрати, doduše nekako nejasno; jer nikako nije mogla da se sjeti uzroka svog užasnog stanja, to jest pitanja novca. Ona je patila samo zbog svoje ljubavi osjećala je kako je duša ostavlja kroz tu uspomenu, kao što ranjenici, u samrtnom hropcu, osjećaju kako im život odlazi kroz ranu koja krvari.") Umrle je s Božjim blagoslovom ne mrzeći više nikoga.

Charl poslije njezine smrti ostaje nesretan i poražen skromno živjeti sa svojom malom kćerkom Bertom. Nije imao nikoga s kom bi podijelio svoju tugu i niša u čemu bi pronašao utjehu. Umro je kako je i živio, neprimjetno i nečujno, ostavivši djevojčicu samu...

Roman je protkan elementima romantizma, realizma i naturalizma koji savršeno slikaju postupke, maštanja, ali i sveukupni život jedne žene, malograđanskog srednjeg obrazovanja, ne baš dobrog ukusa i površnog talenta koja je samo htjela pobjeći od dosade koje je se je toliko bojala. Njezina razmišljanja romantična su, njezini susreti s ljubavnicima puni strasti, ali zato sredina u kojoj živi okrutna je realnost od koje ona tako očajno želi pobjeći. Sam Charl utjelovljenje je svega protiv čega se je ona borila. Svaki njegov korak k njoj za nju je predstavljao sve bezumniji bijeg.

S naturalističkog gledišta ona je bila bludnica, žena koja je težila uvijek većim uzbuđenjima i strastima, koja je bila gotovo očajna da ih doživi. Njezino samoubojstvo možda je romantično, ali njezina smrt užasava i samog čitatelja ("Emma se diže kao kakav vještački oživljen leš, raspletene kose, ukočena pogleda, začuđena. Stade se smijati užasnim, mahnitim, očajnim smijehom, misleći da vidi grozno lice onog bijednika koje se dizalo u vječnoj tami kao neko strašilo.").

Emma Bovary žrtva je svojih snova. Ona nije sebe mogla zamisliti kao gubitnicu, kao običnu domaćicu koja pluta po dosadnoj svakodnevnicu uz svog tako prosječnog muža. Njezin svijet kojeg je tako pažljivo složila od detalja svoje mašte srušio se je i nestao. I zato, ispijanje otrova maestralan je završetak sasvim u stilu Emme Bovary.

Flaubert je ovim romanom odao priznanje svima koji su dovoljno hrabri i ustrajni da barem pokušaju ostvariti svoj san. Ako i ne uspiju oni su pobjednici.

Piščeva izjava: "Emma Bovary to sam ja!" , često je služila kao polazna točka u tumačenju tog djela. Ono je shvaćeno kao neka vrsta intimne biografije autora, koji kroz lik Emme ispovijeda i slika jedan dio svog bića; svoje mladenačke iluzije, neostvarive čežnje, sukob između apstraktnih, romantičarskih težnja i prozaične svakidašnjice.

On je osobe i njihovu okolinu redovno ocrtavao zajedno, stvarao je jedinstvenu sliku kao što mi u stvarnosti vidimo lica i zajedno s njima, u odnosu na njih, predmete, koji ih okružuju.

I tako je Emma Bovary, jedna sanjarska duša zamijenila srednjovjekovnog Don Quijota koji se je isto tako borio za ostvarenje svojih ideala i koji je umro zaslugom svoje mašte i okrutne stvarnosti.

Sadržaj :

U Emmu Rouault, kćer seoskog imućnog gospodara, nakon povratka iz samostana uršulinki, gdje ju je otac bio smjestio, zagleda se seoski liječnik iz obližnjeg mjesta, udovac Charles Bovary, koji je došao da izliječi nogu njena oca. Bovary je često posjećuje i jednog dana odluči da zaprosi njenu ruku. Otac njen na to pristade. Emma, koja se u selu dosađivala i koja je o braku sanjarila zamišljajući da je čeka sreća, smirenje, ljubav i blaženstvo, o čemu je toliko čitala u romanima u samostanu, također pristade. Ona je mislila da ga ljubi, ali se ubrzo stade dosađivati, pitajući se: "Bože, zašto sam se udala?" Charles, nepokretan, nespretan, dobroćudan, iskreno je voli i misli da i ona njega voli. Međutim, ona sanjari o putovanjima, pustolovinama, otmicama i sve se više i više otuđuje od muža i nezadržljivo čezne za drugim, sretnijim životom. Stade zanemarivati i kuću i njega i zaljubi se najprije u mlada ljepotana Leona, pisara, s kojim održava platonsku vezu. Leon kasnije odlazi u Pariz, a Emma uskoro nalazi drugog ljubavnika, Rodolpha, s kojim doživljava svoj prvi pad. Ona se tako zaljubi u Rodolpha da mu predlaže da je otme i da pobjegnu. On joj obeća, ali kasnije joj piše pismo u kojem odustaje od bijega, i to porazno djeluje na Emmu tako da doživljava slom živaca. Budući da se dosađivala, muž je radi razonode odvede u kazalište u Ruen, i tamo ona susretne ponovo Leona. Emma se potajno sastaje s Leonom u hotelu i u međuvremenu ona upada u sve nove dugove, tako da u njih uvlači i svoga muža (piše pacijentima pisma u kojima moli da joj vrate novac koji duguju što hitnije). Zatim napušta Leona i vraća se ponovo Rodolphu, od kojeg traži da je spasi od duga. Kad on odbija, ona čak okrade svog ljubavnika, ali ništa ne pomaže jer su je povjeritelji stali plijeniti. Napokon, ne našavši izlaz iz toga, ona ispija otrov i tako umire kao preljubnica, ta provincijalka, koja je čeznula za nedostižnim životom, tražeći sreću i zadovoljstvo.

Likovi:

Emma Bovary – Emma je odrasla u samostanu, a svijetu snova i mašte, potaknuta mnogobrojnim jeftinim romanima prepunih ljubavnika i ljubavnica, progonjenih gospođa što se onesviješuju u samotnim paviljonima i sličnih romantičnih sudbina, i ona je sanjala o jednoj takvoj. Izašavši iz samostana i vrativši se na selo gdje joj je bilo dosadno, s nestrpljenjem je čekala da život počne, da se maštanja obistine.

“ Emma je, naprotiv željela da se vjenča u ponoć, uz buktinje;..”

Kada je Charles zaprosi, ona pristaje misleći da ga voli, ali ona je nakon udaje sve prije nego sretna; Charles je za nju tako običan i ljubav kojom je zasiplje više je guši, nego bilo što ostalo, tu nema ni trunke romantike iz romana, sve je obično i riječi koje joj izgovara.

“Njen je pak život bio hladan kao tavan kojemu je prozor okrenut prema sjeveru i dosada je kao nijema paučina plela potajno svoju mrežu po svima kutovima njena srca.”

Kad je zahvati depresija oni se čak sele u Jonvil-l' Abei. Ondje Emma rađa, ali curica joj uopće ne mijenja raspoloženje iako je voli. Međutim mladi pisar Leon odmah joj se svidio. Ona s njim doživljava platonsku vezu, budući da je on plah. Kad on odlazi u Pariz ona si nalazi novog ljubavnika Rodolphe. No on ju uopće ne shvaća, ona je njemu još samo jedna u nizu, obična snovima zanesena provincijalka, malograđanka. I, naravno da je on napušta kad ona predloži da pobjegnu – to je potpuno slama i ponizuje. Međutim ubrzo obnavlja vezu s Leonom, ali ona se počinje gubiti, živi u snovima, zadužuje se kod mnogih koji vide njenu zanesenost i kada uvidi da je potpuno propala, da joj dolaze zaplijeniti kuću, a Rodolphe joj ne želi posuditi novac, otruje se. Ali ona i dalje vjeruje u ljubav, samo žali što joj nije bila suđena.

Budući da je dosta neuravnotežena, ona se zanosi svakakvima mislima;

jednom se trudi da bude što bolja domaćica i majka – sve onako kako stoji u romanima, a ponekad je veseli i zaokuplja misao da pripada kolu ljubavnica kojima su dozvoljene zabranjene slasti, no sve to ipak joj ne donosi željenu sreću jer ona misli da “ljubav dolazi iznenada, s burom i munjama, kao nebeski uragan koji se spušta na život, otresa ga, čupa volu kao lišće i cijelo srce nosi u ponor...” a ne zna da su prave ljubavi tužne i da se vrlo rijetko događaju.

“Šarl je bio iznenađen bjelinom njenih nokata. Oni su bili sjajni, oštri pri vrhu, čistiji od dijevske bjelokosti i podrezani u obliku badema. Ali joj ruka nije bila lijepa, nije, možda, bila sudovoljno bijela, dok je u člancima bila malko suha; bila je i suviše dugačka bez blagih pregiba na oblinama. Ono što je na njoj bilo lijepo bile su oči; iako su bile smeđe, izgledale su crne zbog trepavica, i njen pogled padao je na čovjeka slobodno, s nekom prostodušnom smjelošću.

”Njen vrat se dizao iz bijela, posuvraćenog okovratnika. Dvije crne pole njene kose, koje su izgledale kao da je svaka od jednog komada, toliko su bile glatke, bile su po sredini glave razdvojene tankim razdjeljkom, koji se lako spuštao po krivini lubanje; i ostavljajući jedva vidljive ušne rese, one su se, s valovitim povijanjem prema sljepoočnicama, sastavljale pozadi u veliku punđu, što je naš seoski ljekar opazio prvi put u svom životu. Jagodice su joj bile rumene. Nosila je kao muškarac koštani lornjon, provučen između dva dugmeta na bluzi.”

Charles Bovary – veoma dobar čovjek, prostodušan, ne prevelikih ambicija, slijepo obožava Emmu i kad na kraju sve saznaje o svojoj ženi za koju je smatrao da je savršena to ga ubija i on umire nesretan jer je nije usrećio i jer mu ona nije uzvratila ljubav, a nije ni pronašla sreću.

Emma i Charles bili su kontrasti.

U kazalištu on je pita gledajući jednu scenu:

“ – A zašto je – upita Bovary – taj gospodin progoni?

Ali je on ne progoni – odgovori ona – to je njen ljubavnik.”

Pejsaž:

“Mjesec, sav okrugao i grimizne boje, dizao se iznad same zemlje u dnu livada. On se brzo dizao iznad grana topola koje su ga tu i tamo skrivale kao kakav crn, prodrt zastor. Zatim se ona pojavi, blistajući od bjeline, na čistom nebu koje je osvjetljavao; i onda uspravljajući se, on spusti na rijeku jednu veliku mrlju na kojoj se pojavi bezbroj zvijezda, i ta srebrna svjetlost kao da se savijala u vodi sve do dna kao zmija bez glave, pokrivena blistavim ljuskama. To je bilo nalik i na neki ogromni svijećnjak na kojem su se cijelom dužinom blistale kapljice rastaljena dijamanta. Tiha noć se širila oko njih, gusti mrak je zastirao lišće. Emma je, s upola zatvorenim očima, duboko udisala svjež vjetar koji je pirio. Nisu ništa govorili jer su bili i suviše utonuli u svoje sanjarenje. Ljubav minulih dana ponovo je ispunjavala njihova srca, bujna i nijema kao rijeka koja je tu tekla, s tavom čudnom milinom kakvu donosi i miris jorgovana, i bacala u njihove uspomene mnogo veće i mnogo sjetnije sjene nego što su sjene onih nepokretnih vrba koje su se pružale po travi. Često bi kakva noćna životinja, jež ili lasica, polazeći u lov, pomicala lišće, ili bi se, pak, na mahove čula koja zrela breskva kako sama od sebe padne s grane na osmanluku.

“Ah divne li noć!” reče Rodolphe. ==> ujedno i

“Imat ćemo ih još!” odgovori Emma. ==> lirski moment